

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Έκδομένη κατ' Παρασκευήν.)

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ . . . Δραχμαί 16.
Προπληρωτέα καθ' εξαμηνίαν.

Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ,

Διατριβών ό στίχος λεπτά 25.

Εβδομηθήσεις και άγγελια κατ' αποκοπήν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Νομάρχης του νομού ημών κ. Κ. Δημητριάδης μετετέθη εις τον νομόν Ζακύνθου, από προχθές δ' απέχει της ένταυθα υπηρεσίας. Η έντευθεν απομάκρυνσις του κ. Δημητριάδου ένεποίησε λυπηράν αισθησιν παρά τῷ κοινῷ, όπερ έθεώρησεν άπ' άρχής τον άνώτερον τουτον ύπάλληλον ως φύλακα άγροπῶν της διοικήσεως, ύπό μεγάλου δέ πόθου έμπνεόμενον εις τό να έπαρκή εις τās άξιώσεις του τόπου, πλείστα δ' όσα έσχον άπαντες ένταυθα δείγματα της γοημοσύνης, Ικανότητος, ευθύτητος, άμεροληψίας και του πρακτικού νοός του. Ο κ. Δημητριάδης εις περιστάσεις δυσχερεστάτας και εις ύποθέσεις σκανδαλώδεις ήλαν, κατώρθωσε να διατηρήσῃ τήν άξιοπρέπειαν της διοικητικής άρχής άνεπάφορον και να σώσῃ όσον πλείοτερον εκ της ύπηρεσίας έδύνατο από τās έγωϊστικās τάσεις των πρώην και νυν ύπουργῶν και των έαυτῶν φίλων. Οί πολίται άνευ διακρίσεως τινός, εύρισκον προσερχόμενοι δι' ύποθέσεις των εις τήν διοικητικήν άρχήν, παρά τῷ κ. Δημητριάδῃ άκραν προσήθειαν τρόπων, και προθυμίαν εις προστασίαν των δικαιωμάτων αυτών. Πάντα ταύτα υπερήκουν να καταστήσωσι τον κ. Δημητριάδην άγαπήτον και σεβαστόν παρά πάντι τοις ημετέροις συμπολίταις και τη αληθεία άμείριστον συνεπάγεται άναχωρών έντευθεν τήν άγάπην και τήν ύπόληψιν πάντων, η δέ απομάκρυνσις του κατεκρίθη γενικῶς ως πράξις άσύμμετος, μαρτυρούσα άπόνειαν έσχάτην προς τον τόπον. Άλλ' ό κ. Δημητριάδης έπρεπε να τιμηρηθῆ, διότι έδείχθη άνίκανος να έπακούῃ εις ύψηλās έπινεύσεις και να παραδώσῃ τήν διοίκησιν εις χείρας άνευθύνων, ειχε δέ τήν σπανίαν άδυναμίαν να ζητή ν' άρέσῃ μάλλον εις τούς διοικουμένους και να θεραπεύῃ τās έννόμους άνάγκας αυτών, παρά να εύαρεστή εις τούς άξιώσαντας εκ των Ισχυρών να διέπωσι τὰ του τόπου κατὰ τās ιδέας των, και να κηδεμονεύῃ τὰ λεγόμενα πολιτικά συμφέροντά των, προς βλάβην της διοικήσεως. Πρά τῷ κόμματι του ημετέρου συμπολίτου και ύπουργού των Ναυτικών αι' αιμαύται Ιδιότητες του κ. Δημητριάδου δέν ήτο δυνατὸν να εύρωσι χάριν, ούδὲ ν' άρεθῶσι να περιάψωσιν εις τήν ένταυθα διοίκησιν τον ίδιον αυτών τύπον. Ο κ. Δημητριάδης δέν έννόησεν άκόμη φαίνεται, ότι, και ύπό τās ως νομιμωτέρας λογισόμενας Κυβερνήσεις, οι νομοί και αι' έπαρχιαί δέν είναι διοικητικαί περιφέρειαι άνήκουσαι εις τό Κράτος, αλλά βιλαέτια των κατὰ τόπους κομματαρχῶν, ούτινες άμα τη διά της εξουσίας ένισχύσει των, έννοούν να περιέλθουν οι νομοί και αι' έπαρχιαί εις τήν αποκλειστικήν εκείνων διάθεσιν. Τήν πεποιθήσιν ταύτην άπειρα γεγονότα βαθέως ένεποίησαν και εις τήν συνειδησιν των άπλουστέρων, διότι όπόταν οι πάτρωνές των άνέρχονται εις τήν άρχήν, αρχίζουσι να συναισθάνωνται και εκείνοι ότι δέν ύπόκεινται εις τον νόμον και όπόταν ούτος τούς στενοχωρηῆ, δέν διστάζουσι να άπειλώσι τὰ όργανά του. Τήν έντευθεν απομάκρυσιν του κ. Δημητριάδου προςέλεγον έπιδεικτικῶς εις τās έδους κρεώπωλαι και λοιποί. Ποιον γόητρον άπομένει πλέον εις τήν διοίκησιν και ποιαι' έγγυήσεις εις τούς

διοικουμένους; Δι' όλους τούτους τούς λόγους άλγεινην ένεποίησεν έντύπωσιν παρά πάντι η' απομάκρυνσις του κ. Δημητριάδου, ύπαγορευθεΐσα, ούχι εκ λόγων ύπηρεσιακών, ούχι εκ λόγων προνοίας και μερίμνης ύπερ του τόπου, αλλά προς θεραπειάν πολιτικών αναγκῶν εξ' εκείνων αιτινες κατεργάζονται τον εκφυλισμόν της διοικήσεως. Δυπούμεθα ιδίως, διότι η' απομάκρυνσις αυτη θα συντελέσῃ εις τήν μείωσιν του παρ' ημίν γόητρου της κυβερνήσεως του κ. Γεϊκούπη, ην άλλως όσημέραι πλείοτερον καταροίπτουσιν εκ της συνειδήσεως του κοινου πολλά άλλα εκτροπα και παρά τὰ έπαγγελθέντα τόσον έπιστήμως.

Τό Δημοτικόν συμβούλιον του δήμου ημών, εις ό κατὰ τήν τελευταίαν αυτου συνεδρίασιν ύπεβλήθησαν ύπό του κ. Δημάρχου αι' περι' ιδρύσεως Σφαγείου προτάσεις της Γενικής Πιστωτικής Τραπέζης και αι' περι' αύξήσεως του ύδατος της πόλεως, δια της διοχετεύσεως νέων πηγῶν εις τό ύπάρχον σιδηρούν ύδραγωγείον, μελέται του κ. Δημάρχου, άπεδέχθη κατ' άρχήν ταύτας και έδέχθη να μετακληθῆ ένταυθα δημοτικαίς δαπάναις εκ της άλλοδαπής ύδραυλικής πεπειραμένος, να άποφανθῆ περι' διαφόρων σχετικών ζητημάτων, άνέβαλε δέ ν' άποφασίσῃ επί των περι' ιδρύσεως Σφαγείου προτάσεων. Άφ' ης τό κοινόν της πόλεως έλαβε γνώσιν των μελετωμένων ύπό της δημοτικής άρχής έργων, έν πολλοίς κύκλοις συνεζήτησε τήν χρησιμότητα αυτών και τὰ πορίσματα των συζητήσεων τούτων καθήκον έχει ό φορολόγουμενος να υποβάλλῃ έγκαιρως ύπό όψιν των δημοτικών αρχόντων προς φωτισμόν των, να μη περιπλανηθῶσι και αυθις εις μάταια έργα, παραμελούντες τὰ χρήσιμα. Και πρώτον, ως προς τήν ίδρυσιν Σφαγείου ούδεις άντιλέγει σπουδαίως, ούδὲ προβάλλονται κατ' αυτου εύλογοι άντιρροήσεις, πρό καιρού η' πόλις ζωηρῶς αίσθάνεται τήν παρ' ημίν έλλειψιν τοιούτου καταστήματος, πάντες δ' έννοοῦσιν ότι διηνεκῶς επικρέμαται της πόλεως κίνδυνος λοιμού, δια τούς όρους ύφ' ούς σφάζονται καθ' έκάστην μικρά και μεγάλα ζώα και παρασκευάζονται τὰ προς πώλησιν κρέατα. Πόλις κατοικουμένη από δεκάδας χιλιάδας κατοίκων, καταναλίσκουσα έκατοντάδας καθ' έκάστην ζώων και στερομένη Σφαγείου κατὰ τούς όρους της υγιεινής λειτουργούντος, διατελεί ύπό διηνεκή κίνδυνον και άπορῶν δέν είναι αν' έρημωθῆ μίαν ημέραν ύπό λοιμού, παράδοξον μόνον είναι πως διέφυγε μέχρι τούδε πορόμοιον κίνδυνον. Έν τούτοις πολλάι συνοικίαι της πόλεός μας, έχουσι τήν άτυχίαν να γειτνιαζώσι προς τὰ αυτοσχέδια των κρεώπωλων σφαγεία, πάσχουσιν εκ της γειτονιας ταύτης τὰ πάνδεινα, πολλάι δ' έν αυταίς οικογένειαί άλγεινόν έπλήρωσαν φόρον εις τήν άβελτηρίαν μας ταύτην. Πάντες όθεν εύχαρίστως αποδέχονται τās προτάσεις περι' ανεγέρσεως κοινου σφαγείου κατὰ τούς όρους της υγιεινής και της καλαισθησίας, άφου πρόκειται ό μὲν δήμος ν' άποκτήσῃ ίδρυμα αξιόλογον, χωρίς να υποβληθῆ εις δαπάνας η' δάμεια, η' δέ αξία του κρέατος ν' αύξηθῆ μόνον κατὰ 3 η' 4 λεπτά κατ' όκάν, ένεκα του δικαιώματος σφαγείου εις ό υποβλήθησονται τὰ σφαζόμενα ζώα.

Διὰ τούτο φρονούμεν ότι τό δημοτικόν συμβούλιον δέν άνταπεκρίθη εις τās ιδέας του τόπου, μη επιληφθὲν μετά πλείοτερας προθυμίας άντικειμένου τίσον σπουδαίου. Ούχ' ούτως όμως άποφαινεταί τό κοινόν και περι' της αύξήσεως του ύδατος της πόλεως δια νέων πηγῶν. Τό έργον τούτο θεωρείται λίαν πρόωρον και προωρισμένον ούχι να θεραπεύσῃ άνάγκην της πόλεως, αλλά μάλλον να συγκάλυψῃ άδυναμίαν των αρχῶν αυτης, εις τό να ρυθμίωσιν άντικείμενον πρωτίστως άνάγκης, οίον τό ύδωρ. Είναι βεβαιωμένον ότι τό ύπάρχον ύδωρ δέν έπαρκεί εις τās άνάγκας του πληθυσμου, η' ότι δέν χορηγεί τό ύδραγωγείον δι' έκαστον άτομον τον παραδεδεγμένον όρον του ποσου των 140 λιτρῶν, δια να σκεφθῶμεν περι' επαυξήσεως αυτου και χάριν τούτου να υποβληθῆ ό δήμος εις δαπάνην 500 ίσως χιλ. φράγκων, μεθ' όσα έδαπάνησε δια τήν αρχικήν κατασκευήν του ύπάρχοντος ύδραγωγείου; Τούναντίον είναι βεβαιωμένον ότι τό ύπάρχον ύδωρ ήθελεν έπαρκέσει εις όλας τās άνάγκας διπλασιου του ύπάρχοντος πληθυσμου, άν διεχειρίζετο φρονίμως και δέν έσπαταλάτο κατὰ τρόπον άκατονόμαστον. Είναι αληθές ότι μ' όλον ότι η' φύσις έπρόικησε τον τόπον μας μ' εκλεκτόν και άφθονον ύδωρ, και ότι προς εξασφάλισιν αυτου και έντελή διοχτεύσεσιν έδαπάνησεν ό δήμος, πρό τινων μόλις έτών, ύπερ του εν έκατομμυρίον φράγκων, οι συμπολίται ημών στεροῦνται τριούτου, κατὰ τήν ώραν ταύτην του έτους επί δέκα και όκτώ ώρας καθ' ημερονύκτιον, πάσχοντες αληθές μαρτύριον Ταντάλου, διψῶντες έν μέτω άφθόνου και δροσερου ύδατος' τούτο δέ ούχι δια τήν ολιγώτητα του ύδατος, αλλά δια τήν ολιγώτητα της ημετέρας προνοίας περι' τήν διεχειρίσιν, των κανονισμόν και τήν λειτουργίαν άντικειμένου πρωτίστως άνάγκης και άπολύτου χρησιμότητος. Τό ύδωρ όπερ διδουσιν αι' πηγαί του ημετέρου ύδραγωγείου υπεραρκεί εις τās παρούσας άνάγκας της πόλεως, αλλά στεροῦμεθα τούτου και άπολαμβάνομεν αυτου εις μικράς δόσεις και κατὰ διαλείμματα, διότι άφ' ενός μὲν εις πέντε η' έξ' ώρας σπαταλάμεν όσον ήθελε μάς εξαρκέσει δι' είκοσι και τέσσαρας ώρας, άφ' έτέρου δέ έπετρέψαμεν τήν χρήσιν του εκ του ύδραγωγείου ύδατος εις παντοίας χρήσεις και εις τήν ύπηρεσίαν της άγροικότερας βιομηχανίας. Δέν είναι άνάγκη να επενθυμίσωμεν, ότι εις εκάστην οίκίαν διοχετεύεται ύδωρ, πένταπλάσιον και έντισι δεκαπλάσιον του δηλωθέντος και εκμισθωμένου' ότι αι' ιδιωτικαί αυται κρήναι έχουσι ροήν διηνεκή, ότι καθ' εκάστην οι' φαρμακείας, δι' ιδίων έργαλείων, στραγκαλιζουσι τό ώριον ύδραγωγείον και δωροῦνται τῷ βουλομένῳ όσον αν επιθυμῆ ύδωρ. Αυτά τὰ άσβεστοκάμιννα, άπαντα τὰ ρακισταλακτήρια, όλα τὰ πνευμάτοπωλεΐα, έχουσιν εκ του ύδραγωγείου ποταμόν ύδατος, τρία δέ η' τέσσαρα βιομηχανικά καταστήματα, αλευρμύλοι στήρια, άρτοποιεία κτλ. καταναλίσκουσι τό της ποσότητος του ύδατος της πόλεως' αι' μόσαι κρήναι ού μόνον έπολλαπλασιασθήσιν ύμέτρως, αλλά και έχουσι διηνεκή ροήν. Μεθ' ταύτα, ήτινα εισίν αναμφισβήτητου αληθείας, ει' άπορῶν αν' ό τόπος, μ' όλην τήν άφθονίαν του

δατος. λαλακιάζει εκ δίψης και στερείται ού:νοι έχει αφθονίαν και όπερ απέκτησε διά μεγάλης δαπάνης; 'Ο κοινότερος όθεν νοός επιβάλλει όχι την αύξηση του ύδατος, αλλά τον κανονισμόν αυτού, και την έλλογον διαχείρισιν' εάν δε ό άναμενόμενος υδραυλικός έρχεται ίνα μάς διδάξη τίνι τρόπω δύναται ή πόλις να έπωφεληθή του ύπάρχοντος ύδατος και να εξασφαλίση αυτό εκ της άλόγου καταχρήσεως, καλώς να έλλογ' άλλ' είναι πάντι περιττός αν έρχεται να μάς φέρη νέον ύδωρ και να εκτείνη την κατάχρησιν. Διότι τη άληθεία και αν ελόκληρον τον δούναθιν διοχετεύσωμεν εις την πόλιν μας, εάν έννοώμεν να έχωμεν όλοι είκοι κρήνας δέκα και δεκαπέντε γράμμων, να ιδρύωμεν δημοσίας θρύσεις βρούσας νυχθημερόν, τα πνευματοποιεία και πνευματοπωλεία να λαμβάνωσιν εκ του υδραγωγείου όσον θέλουσιν, τα βιομηχανικά καταστήματα να διανέμονται με την πόλιν κατ' ίσον μοίραν την των πηγών παραγωγήν, επί πάσι δε οι φαναριζίδες να στραγαλιζώσι το υδραγωγείον και αυτός ό δούναθις δεν ήθελε μάς εξαρκέσει και μετά μικρόν ήθέλαμεν ζητεί προς διοχέτευσιν άλλον ποταμόν. 'Αλλά τουτο είναι σύστημα άδδρητικόν όπερ ούδένα έχει όπαδόν. Σύντονον όθεν την μέριμνον των ήμετέρων δημοτικών άρχών απαιτεί όχι ή αύξηση του ύδατος, άλλ' ό κανονισμός αυτού, ούδ' έπρεπε ν' άφεθή ή επί του προκειμένου κατάχρησις τόσον άχαλίωτος μέχρι τούδε, ώστε να στερήση την πόλιν του αναγκαίου αυτή ύδατος και οι Πάτριαι όνομασται διά τα λαμπρά και αφθονα ύδατά της να διψή καθ' όλην την σημασίαν της λέξεως και να διανοείται ν' αύξήση το ύδωρ της, δαπανώσα ίσως 600 χιλ. φράγκα, διότι δεν έχει την ικανότητα να κανονίση αυτό, άπνέμουσα εκάστω το άνήκον και εξασφαλίζουσα αυτό εκ της άλόγου δαπάνης. Τούτο πολλήν έχει σχέσηιν προς το σκερπανοσκοτωμένο παιδι του μύθου, το έθρήνει ή μήτηρ του, διότι έμελε ν' αποθάνη φονευόμενον από εν σκερπάνι κρεμάμενον άνωθεν αυτού και άπειλούν πτώσιν, χωρίς εν τούτοις να παραμερίζη μήτε το παιδι μήτε το σκερπάνι. Δεν έχομεν ύδωρ λέγομεν και ήμεεις και θρηνούμεν επί τούτω, πρό πάντων την μεσημβρίαν μετά το γεύμα και την έσπέραν μετά το δείπνον' νερόν είναι αφθονον άλλά σπαταλάται έφ' α μη δει, πρέπει λοιπόν ν' αποθάνωμεν της δίψης, ή να δαπανήσωμεν 600 χιλ. φραδιά να μη έχωμεν πάλιν ύδωρ και διά να αύξήση ή σπατάλη αυτού. 'Εάν τα οικονομικά του δήμου ήμών ήσαν εις άνθροπτεραν κατάστασιν, τα δάνειά του όλιγώτερα, και είχεν άποθεματικόν τι κεφάλαιον, άναντιρρήτως ή αύξησης του ύδατος, και ύπεράνω του κοινού μέτρου, ήθελεν είσθαι έργον έπαινετόν' άλλ' εν τη ένεστώσει οικονομική δυσχερεία αυτού είναι έγγεγραμνα παράλογον και άξιον καταδίκης. Αυται είναι οι έπικρατούσαι παρά τη κοινή γνώμαι περί του μελετωμένου έργου, οι εν λεπτομερεία και σαφώς διετυπώσαμεν, κατά καθήκον, ίνα ληφθώσιν ύπ' όψιν παρά των ήμετέρων δημοτικών άρχόντων, προς φωτισμόν των αποφάσεών των.

— 'Ο νέος θεσμός των νομικών συμβούλων, άγνωστον εάν θα παραγάγη εν τω μέλλοντι ευάρεστα άποτελέσματα διά τον δημόσιον θησαυρόν, γνωστόν όμως είναι από του νυν ότι πέπρωται να απογυμνώση τα άνωτέρω δικαστήρια του Κράτους εκ των υπερεχουσών νομικών ικανοτήτων και να στερήση το κοινόν πολλών εκ των έγγνήσεων της δικαστικής έξουσίας. Μετά πολλής συγκινήσεως ή πόλις ήμών ήκουσεν ότι και ό Πρόεδρος των ένταύθα 'Εβρετών κ. Γ. Ματζούφας καλείται ως νομικός σύμβουλος και άποσπάται εκ του δικαστηρίου υψίστης ήτο το έγκαλλώπισμα και το άδιάσειστον βάλν. Ούδενός των συναδέλφων του κ. Ματζούφα χλομεν να παραγνωρίσωμεν, την νομικήν ικανότητα και την χρηστότητα, ούδεν ήττον δεν δυνάμεθα να παραλείψωμεν ότι ή άπομάκρυνσις του, θα λωρηθή ύπό του κοινού ως μείωσις των έγγνήσεων οι παρέχει το δικαστήριον των ένταύθα 'Εβρετών κατά την άπονομήν της δικαιοσύνης. Ευτυχώς ό

κ. Ματζούφας δεν άπεφάσισεν εισέτι, αν θα δεχθή την προσφερομένην αυτώ θέσιν, ή θα προτιμήση να παραμείνη εν τη Προεδρεία' αν εν τούτοις ή πεποίθησις ότι απολαύει άμέριστον την αγάπην, τον σεβασμόν, και την έμπιστοσύνην όλων ήμών, διότι εν αυτώ ευρίσκομεν όλας τας αγαστας ιδιότητας δικαστού εν πάσιν άμέμπτου, είναι άκοῦσα ικανοποιήσις της φιλοτιμίας και της άρετής' ό κ. Ματζούφας πάντως θα παραμείνη εν ή θέσει κατέχει τόσον έντίμως, διότι γενική ύπάρχει τοιαύτη περί αυτού γνώμη, προς δε και ότι άπομακρυνόμενος του ήμετέρου 'Εβρετίου δυσκόλως, δυσκόλωτατα θέλει άναπληρωθεί.

— 'Αφίκετο προχθές ένταύθα ό νέος Τελώνης κ. Μπίλλερ.

— Ευχαρίστως είδον επί τινας ήμέρας ένταύθα τον κ. Βύθ. Σπυράκη, επ' εσχάτων προαχθέντα εις Νομάρχην Κεφαλληνίας, οι πολυάριθμοι φίλοι αυτού και ειλικρινώς τον συνεχάρησαν επί τη προαγωγή του, ήτις ώφειλετο αυτώ ως άροισή της μακράς και έντιμωτάτης ύπηρεσίας του, ως άναγνώρισις της άξίας του και του αγαθού χαρακτήρος του. Το επίκληρον παρελθόν του κ. Σπυράκη ως δημοσίου ύπαλλήλου, έγγραφεται περί της πλήρους επιτυχίας του εν τη διοικήσει του νομού Κεφαλληνίας, όπου προσεχώς μεταβαίνει παρακολουθούμενος από τας συμπαθείας όλων ήμών.

— Την πρωτην της παρελθούσης Δευτέρας περί ώραν 10 ό Λημ. Κοντογιάννης μεταβάς ένοπλος εις το παρά την πλατείαν εργαστήριον του έλληνοράπτου Τάστ, έδραζε τον εκεί εργαζόμενον άμερίμνος 'Ανδρέαν Διαμαντόπουλον εκ της κόμης και ύψωσε κατ' αυτού φουεράν μάχαιραν, (κάμαν) σκοπών να τον άποκτείνη και ήθελε βεβαίως επιτύχει του σκοπού του εάν άφ' ενός μεν ό παθών δεν έπιπτε χαμαί και άφ' έτέρου ό συνεργάτης αυτού Δ. Παναγιωτόπουλος δεν άπέτρεπε μετ' ετοιμότητος την χείρα του προσβολέως, οστις μ' όλον τούτο κατώρως να κατενέγκη βαθύ τραύμα κατά τον ώμον του πρώτου. Λέγεται ότι ό Κοντογιάννης είχε προηγουμένως άφορμάς έχθρας κατά του παθόντος. 'Υπό τους όρους ύφ' ους έτελέσθη ή επίθεσις αυτή έξήγησε την άγανάκτησιν όλων των περισταμένων, οτινες ώκτεραν την θέσιν εις ήν περιήλθεν ή ώρα ήμών πόλις' πρό παντός όμως την κοινήν άγανάκτησιν εκίνησεν ή επί του προκειμένου συμπεριφορά των παρισταμένων άστυνομικών οργάνων, διότι ταυτα ού μόνον ούδεν έπραξαν, αλλά και παρίσταντο θεαταί άπαθείς της σκηνής, ως και της κατόπιν πάλης του Κοντογιάννη ζητούντος να διαφύγη με την μάχαιραν εις τας χείρας εκ των χειρών των κρατούντων αυτόν πολιτών, και να εκδικηθή τον ματαιώσαντα το κτύπημά του Διαμαντόπουλον' οι κλητήρες ούδε κατόπιν συνέλαβον τον δράστην, τούναντίον μάλιστα ήπειλήσαν ότι θα άπαγάγωσι πολίτην τινά οστις έτόλμησε να τοίς ύπομνήση το καθήκον των. 'Αλλά περί άστυνομίας δεν πρόκειται πλέον, ούδε περί της έγκληματικής παραγωγής του τόπου. Μόνον δύναται τις να είπη όλίγας λέξεις περί της φύσεως των εκ των ένταύθα συμβαινόντων έγκλημάτων, ήτις έστι λίαν χαρακτηριστική της καταστάσεως του τόπου. 'Η δολοφονία μ' όλον ότι είναι το είδεχθέστερον των έγκλημάτων, δεν προηλακίζει τον νόμον, τούναντίον, αν δεν δεικνύει προς αυτόν σεβασμόν, μαρτυρεί όμως προς αυτόν φόβον' ή άναίρεσις πολλαχώς δύναται να δικαιολογηθή κτλ. άλλ' ύπό τας περιστάσεις ύφ' οις τελούνται πρό τινος παρ' ήμίν' τα έγκλημάτα μαρτυρούσιν ότι έξείλειπεν εκ της συνειδήσεως του πλήθους τελείως ό φόβος του νόμου, όπερ έστιν άπελπιστικόν και έξη όδυνηράς συνεπείας. 'Οπως έτελέσθη το έγκλημα της Δευτέρας, ό Κοντογιάννης έδειξεν ή ότι ούδένα φοβείται, ή ότι φρονεί, ότι δι' αυτόν νόμοι δεν ύπάρχουσι' διότι άλλως δεν έξηγείται πώς εν μέση ήμέρα, εν γεντριχωτάτω μέρει της πόλεως, ύπό τας όμματα της άστυνομίας, άποφασίζει ν' άποκτείνη τον όμορόν του με άπάθειαν παγεράν. Δυστυχώς ούδ' ή δικαστική άρχή περιάπτει εις τα έγκλημάτα ταυτα την προσηκουσαν σπουδαιότητα

λέγομεν δε τούτο, διότι, ως έμάθαμεν και το άνωτέρω γεγονός έχαρκτηρίσθη παρ' αυτής ως κατωτέρου βαθμού έγκληματική πράξις.

— Την έσπέραν της προχθές Τετάρτης επανήλθεν ένταύθα έξ 'Αθηνών ό βουλευτής της επαρχίας ήμών κ. 'Ανδρέας 'Ρηγόπουλος, οι δε παρ' ήμίν πολυάριθμοι φίλοι του τον ύπεδέχθησαν πομπευτικώς, παρασκευάσαντες αυτώ τιμητικήν δεξίωσιν λίαν καταλλήλωσ, διά προγοάμματος, μουσικής, Σεγγαλικών φώτων, μπαλώτων κλπ. Τον κ. 'Ρηγόπουλον προσεφωνήσατο ό εύχλωτος δικηγόρος κ. 'Ηλίας Συνοδινός, εκείνος δ' άπήνησε καταλλήλωσ από του έξώστου του ξενοδοχείου. Πάντοτε μεν οι φίλοι του κ. 'Ρηγοπούλου ύποδέχονται και προπέμπουσιν αυτόν διά πολλών ένδειξεων τιμής και συμπαθείας, άλλ' ή προχθεσινή δεξίωσις συντούτοις ήτο και ένδειξις εκφραστική της κατά τη Βουλην πορείας του επιδοκιμασίας των, έγκρισις της πολιτείας του, και φόρος θαυμασμού προς τα νομοθετικά μέτρα άτινα εισηγήσατο εν τη Βουλή.

— Μετά τον ύπέμετρον πολλαπλασιασμόν των παρ' ήμίν δημοσίων, δημοτικών και ιδιουσυντηρήτων κατωτέρων εκπαιδευτηρίων, δύσκολον είναι πλέον εις την πενιχράν επαρχιακήν δημοσιογραφίαν να παρακολουθή την κατά μέρος εργασίαν αυτών και να κρίνη περί των άποτελεσμάτων αυτής, εκ των δημοσίων ένιασίων έξετάσεων, αιτινες διεξάγονται κατά τον μήνα τούτον. Και περί μεν των άνωτέρων εκπαιδευτηρίων, άρρένων τε και θηλέων αρκετά λέγει ή εν τω φύλλω τούτω δημοσιευμένη επισήμος έκθεσις του κ. Γυμνασιάρχου, περί δε των κατωτέρων εν γίνει μεν δύναμεθα να είπωμεν ότι πάντα ταυτα εν εύγενεί προς άλληλα άμίλλη εργάζονται εύσυνειδήτως και καλλίστους άποφέρουσι καρπούς, ίδια δε ποιούμεν εύφημον μνησίαν, έξ όσων έγκριτοι συμπύλιται διεβίβασαν ήμίν, των κατωτέρων τμημάτων των λυκείων κ. Κατσιροπούλου, και κ. Κωνσταντινοπούλου, των άλληλοδιδασκικών σχολείων του κ. Β. Χρυσανθοπούλου κ. Δ. Παπακωνσταντινίδου, και του εν τη άνω πόλει κ. Σ. Παπάσπουρούλου, προς ους πολλά άπευθύομεν συγχαρητήρια. 'Ιδιαιτέρως παρεκλήθημεν ύπό πολλών γονέων να εκφράσωμεν δημοσία προς τον κ. Δ. Παπακωνσταντινίδην την ευαρέσκειάν των επί τη επιδόσει των έμπεπιστευμένων αυτώ τέκνων των, ών ή πρόοδος υπερέβη κατά πολυτάς προσδοκίας των.

— 'Ανυπόφορος άπέβη και ή γειννιάσις των κρεπωλείων της άρκτηκής έσχαιτιάς της όδοϋ 'αγίου 'Ανδρέου. Οι γείτονες έρωτούν δι' ήμών τον κ. Δήμαρχον, τί έπρατισαν αυτώ ώστε να τους έχη καταδεδικασμένους να άναπνέωσιν άντι άέρος τον τύπον;

— Πωλείται ήδη εν τη πόλει ήμών μεταξύ των άλλων 'Αθηναϊκών φύλλων και ή 'Νέα 'Εφμερίς' ήν συνισώμεν τοίς ήμετέροις συμπολίταις, ως γραφομένην μετά χάριτος πολλής, ένέχουσιν εν συντομία εκφραστική πάν άξιοσημείωτων γεγονόσ της πολιτικής και φιλολογικής κινήσεως και πλείστας άλλας χρησίμους πληροφορίας διά τον καθ' ήλέραν βίον.

— 'Ο Λεκατσάς, ό διευθύντης του έθνικοϋ θιάσου, οστις επ' αίσιοις διδάσκει από της σκηνής του ήμετέρου θεάτρου, μέμφεται διά των θεατρικών αυτου προγραμμάτων, του αφορολογουμένου επί άδίκω κρίσει περί του θιάσου του, έλέγχει δ' αυτόν συνεπώς ως μη μεθερμηνεύοντα άμερολήπτως και εύσυνειδήτως το φρόνημα των φιλομούσων κατοίκων της πόλεως ταύτης και εν τέλει, δι' ύφους άρμόζοντος αυτώ, μάς προκαλεί να καταδείξωμεν τα σφάλματα και τας καλλιτεχνικάς έλλείψεις του έθνικοϋ θιάσου του. 'Ο Λεκατσάς ούτως πράττων δεν διαψεύδει εύτυχώς έαυτόν, τούναντίον μάλιστα καταδεικνύει και άλλας αυτου καλλιτεχνικάς ιδιότητας, αιτινες δεν έγνώσθησαν άκόμη προς ζημίαν της 'Ελληνικής σκηνής, διότι έδειξε, διά των περιών ό λόγος προγραμμάτων του ό άνθρωπος, ότι σνν τη τραγική αυτου ικανότητι, είναι και κωμικός. Το έφ' ήμίν

φρονούμεν μάλιστα ότι εις τούτον τον κλάδον της τέχνης ήθελε διαπρέψει πλειότερον. Συντούτοις εις τον Διευθυντήν του έθνικου θιάσου όρσιζεται άπαξ άπάντησις και σύντομος, αυτη δ' είναι η εξής: 'Περί του θιάσου κρίσις του α Φορολογουμένου η και δικαία ήτο και σωστική, διότι ουδέν έτερον ενεΐχεν ειμή την ιδέαν ότι ο όμιλος εκείνος προώρως εξετέθη από της σκηνης εις την κρίσιν του κοινου και εξέθετο ουτω έαυτον εις δυσμενείς κρίσεις' προς δε και την εύχην να κατασθῆ άξιος του ονόματος έθνικου, διότι φρονεί ότι την ελληνικήν λεγομένην σκηνήν έβλαψαν μέχρι τούδε πλειότερον, οι παρ' άξίαν έπαινοι των έφημερίδων, άποσπώμενοι διά μυρίων μέσων, αι γελοΐαι έπιδοκιμασίαι των έγκαθέτων και αι παρορμήσεις των πατριωτών, παρ' όσον θα βλάψη αυτην ο Δεκακταξ μ' όλην την εύφύαντου. 'Αν ο α Φορολογούμενος δέν διερμήνευσεν έπι του προκειμένου το φρόνημα του φιλομουσου κοινου της πόλεως, ο Δεκακταξ θα ειχεν αναμφιδόλως πλειότερον και εκλεκτώτερον άκροατήριον και δέν ήθελεν εύρεθεί ο άνθρωπος εις την σκληράν ανάγκην να υποτιμησῆ την άξίαν του έμπορευματος του, υποτιμών τα θεωρικά. Τέλος όσον άφορα την πρόκλησιν, του να κρίνωμεν τον θιάσον του και να καταδείξωμεν τας καλλιτεχνικάς έλλείψεις του, άπαντώμεν, ότι εύχαρίστως ήθέλαμεν το πράξει, άν προς τουτο δέν έπρεπε να μεταβώμεν δευτέραν φοράν εις το θέατρον, αυτου διδάσκοντος, η τουλάχιστον άν έπετρέπετο να παραμένη τις έν τῷ θεάτρῳ μετά λεκάνης υπό τον πάγωνα.

Εκπαιδευτικά.

'Αποσχόντες μέχρι τούδε να φέρωμεν τον λόγον επί την έγγχώριον εκπαίδευσιν, δημοσίαν και ιδιωτικήν, υπεσχέθημεν να ποιήσωμεν τουτο δε ειδικου άνδρος μετά το πέρας του πνευματικου άγώνος, ον διεγωνίζετο κατ' αυτας τας ημέρας η νεότης άμφοτέρων των φύλων. 'Ηδη δε προσχωρούμεν εις την εκπλήρωσιν της υποσχέσεως ημών ταύτης διά καταλληλοτάτης εύκαιρίας, ήτοι καταχωρίζοντες αυτην την έπίσημον έκθεσιν περί του άποτελέσματος του έφεταιου σχολικου έτους, ήτις περιήλθεν εις χείρας ημών, και έφ' η βασιζομένη, ως γνωστόν, η 'Εφορεία και η διοικητική αρχή, θα φέρη τας κρίσεις αυτης προς το ύπουργειον της δημοσίας εκπαίδευσως.

Προς

το επί της δημοσίας εκπαίδευσως ύπουργειον.

'Αί γενικαι εξέτασεις του καθ' ημάς γυμνασίου, άρξάντων κατά τον όρισθέντα υπό του προϊσταμένου ύπουργείου χρόνον, διετέλεσαν υπό την ένδελεχή έποπτείαν της έφορευτικής έπιτροπής.

Τό σύνολον των έν τῷ μαθητολογίῳ έγγραφέντων έφέτος μαθητών εξέικετο εις 259. Έκ τούτων άποφοίτησαν, διακοιούτος του σχολικου έτος 26. 'Απεκλεισθήσαν ένεκα έλλιπούς φοιτήσεως 23. 'Απεσύρθησαν αυτών χάριν τελειοτέρας παρασκευής 20. Προσηλθον δε εις τας του 'Ιουνίου εξέτασεις εκ του συνόλου των 250 μαθητών 190 μόνον, άνήκοντες εις τας τέσσαρας του Γυμνασίου τάξεις.

'Η εκκαθάρισις αυτη του μαθητικου, γενομένη μετά πολλής άκριθείας πρό των εξέτασεων έφερε το εύχρηστον άποτέλεσμα ότι δέν άφηκεν επί του πεδίου του πνευματικου άγώνος ειμή τους μέλλοντας να διαγωνισθώσιν επί φιλοτιμία βαθμου ούχ' ήττον όμως ο σύλλογος και εκ τούτων άφηκεν άπροβιδάστους μόν τέσσαρας μεταξασίμους δε όκτώ.

32 εκ των μαθητών και των τεσσάρων τάξεων ήρίστευσαν, 40 έτυχον του βαθμου λ ι α ν κ α λ ω ς και 67 του βαθμου κ α λ ω ς 39 δε του σ χ ε δ ο ν κ α λ ω ς. Οι 23 δε άποκλεισθέντες των εξέτασεων του 'Ιουνίου, οι 20 άποσυρθέντες αυτών χάριν τελειοτέρας παρασκευής, οι τέσσαρες άποριφθέντες και οι όκτώ μετεξετάσιμοι, ήτοι έν όλῳ 55 μαθηται είναι οι ύστερήσαντες προαγωγής κατά τας του 'Ιουνίου εξέτασεις, άν μη μεταξυ

των άποφοιτησάντων 26 ύπολογίσωμεν και τους εκ στενοχωρίας και άμελείας και άπελπισμου προς την μάθησιν άποχωρήσαντας ένωρις του παιδευτηριου.

'Εκ του ταιούτου άποτελέσματος του έφεταιου σχολικου έτους ένδεικνυται το εύάρεστον της έπίδωσεως του μαθητικου έν ταις γραμμασιν. Έκ δε της παραδειγματικής συμποίας και όμοφροσύνης του εκπαιδευτικου προσωπικου και της πατρικής συμπεριφοράς αυτου προς τους μαθητας, και έν γενει της σεμνότητος και σώφρονος ήθους αυτου ένδεικνυται ότι το καθ' ημάς παιδευτήριον κέκτηται τον ένα των σπουδαιοτέρων παραγόντων πάσης παιδεύσεως και άγωγής υγιεινота και άρτιον. Δέν δύναμεθα όμως δυστυχώς να ειπωμεν το αυτό και περί του έτέρου παράγοντος, ήτοι περί της των γονέων κηδεμονίας. Ούδεις τούτων έπεσκέφατο καθ' όλην την διάρκειαν του σχολικου τούτου έτους το παιδευτήριον, πλην δύο ή τριών, ους έκαλούμεν εκάστοτε διά να προλάβωμεν έκπροπάς των τέκνων των, αιτινες ήθελον έχει λυπηράς κατ' αυτών συνεπίαις. 'Απεκλείσαμεν των εξέτασεων λογω έλλιπούς φοιτήσεως 23 μαθητάς' άπεσύρθησαν αυτών άλλοι είκοσιν, και όμως ουδεις γονεύς, άνήκων εις τους 43 τούτους υίους ένεφανίσθη είτε εις το γυμνάσιον, είτε ιδία εις τινα εξ ημών να έρωτήσῃ διατί άπεκλείσαμεν τον υίόν του, η διατί άπεσύρθη ουτος και δέν προσήγαγεν εις αυτην το ένδεικτικόν των εξέτασεων του; τον καιρον του έτους καθ' ο γονεύς ουτος έν ιδρωτι και μόχθῳ ήγωνίζετο εις διατροφήν και συντήρησιν του τέκνου του τούτου! Το δε άπορώτερον είναι ότι έν τῷ τῶν άρρένων παιδευτήρια ύφίστανται την έρημίαν ταύτην, τα των θηλέων τούναντιον και έν ταιή γενικαίς εξέτασεσιν πλημμυρούσι μητέρων, και έν τη διάρκειά του σχολικου έτους δέχονται θαμά αυτας, έπισκεπτομένας τα παρθεναγωγεία. Είναι δε σημερον εκτός πάσης συζητήσεως ότι το σχολειον μεμονωμένον άνευ και του έτέρου παράγοντος, ήτοι της οικογενείας, άδύνατον να βαδίση τελειοφώς εις τον προορισμόν του μ' όλην την καλήν προαιρέσιν των διδασκόντων και αυτών των διδασκομένων, εις ότι η φύσις της ηλικίας των επιβάλλει την εκ της οικογενείας μέριμναν, και ως ο όφθαλμός του κυριου τρέφει τον ίππαν, ουτω και ο όφθαλμός του γονέως παιδεύει την διάνοιαν και διαπλάσσει το ήθος του τέκνου. Διά τουτο περισπούδαστον θεωρούμεν μέλημα, πως να εξαναγκασθῆ, άφου δέν θέλει οικουθεν, ο γονεύς να έλθη εις σχέσιν και επικοινωνίαν προς το σχολειον.

Οι μαθηται έντός του παιδευτηριου διήγαγον σωφρόνως και εύσταλώς, ουδεμίαν δόντες άφορηήν εις προσφυγήν μέτρων εκτάκτων η πικρών.

'Η μόνη έλλειψις, ήν το καθ' ημάς παιδευτήριον περιαλωγώς αισθάνεται είναι η άχρι τούδε στέρσις της γυμναστικής. 'Η διοικητική αρχή έποίησε βήματα τινα εις ικανοποίησιν του πανδήμου τούτου πόθου, αλλά προσκόψασα εις το οικόπεδον διέκοψε το έργον. 'Ελπίσωμεν ότι πρό της έναρξεως του προσεχουσ σχολικου έτους, θέλει ληφθῆί άποτελεσματική ύπερ ταιούτου σωτηριώδους καθιδρύματος, το όποιον ένδεχόμενον να γίνη άφετηρία και προς γενικωτέραν χρῆσιν, ιδριουμένου και δημοτικου γυμναστηριου.

Και ταυτα μόν καθόσον άφορα εις το υπό την διεύθυνσιν ημών Γυμνάσιον. 'Επειδή δε τουτο εξήσκησεν έφέτος την έποπτείαν αυτου και επί το εξ αυτου έξαρτηθέν Δι. διμύσιον σχολαρχειον, και επί πάντα τα ιδιωτικά παιδευτήρια των τε άρρένων και θηλέων, ανάγκη να φέρωμεν τον λόγον και επ' αυτα.

Και πρώτον τα των άρρένων δημοσία τε και ιδιωτικά παιδευτήρια της μέσης ένταυθα εκπαίδευσως ουδεμίαν έκτροπήν από των κειμένων, ουδ' άτέλειαν ένδειξαν κατά τε την διάρκειαν του σχολικου τούτου έτους, και κατά τας γενικαίς εξέτασεις' η δε έπίδοσις των μαθητών υπήρξεν εύάρεστος. Δέν έχει όμως ουτω και εις τα των θηλέων. Ούδέν των ένταυθα παρθεναγωγείων λειτουργεί κατά τα διακανονισμένα και νόμιμα,

άλλ' εκαστον έχει κεχαρχμένην ιδίαν και αυθαίρετον τροχιάν, ης κέντρον είναι η κερδοσκοπία' καθ' όσον η δεσπόζουσα ιδέα πάντων είναι πως διά γλίσχωρον δαπανημάτων λειτουργούντα να εμφανίζωνται έν τη εποχή των εξέτασεων έν έπιδείξει και άπάται. Ούδέν των μαθημάτων έχει τον κεκανονισμένον προς διδασκαλίαν του χρόνον, το δε καταπληκτικώτερον πάντων είναι ότι έν τῷ η διδασκαλία των ελληνικών ώρισται υπό του ύπουργείου εις έννεα τουλάχιστον ώρας την έβδομάδα έν εκάστη των τάξεων, δαπανώνται μόνον τρεΐς ώραι καθ' έβδομάδα, και ουτως από του πρωτίστου των μαθημάτων, της γλώσσης μας αφαιρούνται εξ όλόκληρου καθ' έβδομάδα ώραι. Διά την διδασκαλίαν των Γαλλικων τα κεκανονισμένα διακελεύουσι να γίνηται αυτη υπό άνεγνωρισμένων παρ' της κυβερνήσεως διδασκάλων η διδασκλίσσων και όμως έν άπασι ταις παρθεναγωγείοις διδάσκουσι ταυτα η αυται αι διευθύντριαι, μόλις δημοδιδασκαλικόν πτυχίον έχουσαι, η γυναίκες ήγμέναι εκ της άλλοδαπής, και μηδαμόθεν άνεγνωρισμέναι, η άνδρες μετερχόμενοι ένταυθα τον διδάσκαλον, μηδεμίαν όμως έπίσημον κεκτημένοι άναγνωρίσιν. 'Εν τῷ δε αι διευθύντριαι δέν είναι ειμή δημοδιδασκάλισσαι, διδάσκουσιν όμως αυται μάθημα ελληνοδιδασκαλικόν και καθηγητών, εισάγουσι δε ως διδκτέας γνώσεις δι' άν έγκρίνωσιν.

'Απόδειγμα δε έμφανές και μηδεμίαν έπίδεχόμενον άντίρρησιν η δικαιολόγησιν της έκτροπης και αυθαίρετου λειτουργίας των παρθεναγωγείων φέρουμεν τας έναγγχον γενικαίς εξέτασεις δύο, των πρωτίτων και πολυπληθεστέρων εκ τούτων. 'Εν τῷ πρώτῳ τούτων κατάφωρος έγένετο η διευθύντρια εξαπατήσεως της ύπηρεσίας άκατονομάστο' διότι έν τῷ έπισήμῳ προγράμματι δύο μόνον τάξεις ειχεν αναγεγραμμένας, έν ταις εξέτασεσιν προσήγαγε τέσσαρας, ήτοι πλήρες ελληνικόν και πρωτην γυμνασιακήν τάξιν σύμπασαι δε αι τάξεις αυται, ήνοι και αι τέσσαρες έδιδάχθησαν ύπ' ενός και μονου διδασκαλου, δαπανώντος μίαν καθ' εκάστην ήμέραν ώραν, ήτοι εξ όλας καθ' έβδομάδα ώρας διά τέσσαρας τάξεις!!! Παρά δε τῷ έτέρῳ πρωτεύοντι παρθεναγωγείῳ εύρίσκομεν το έν των δύο καταπληκτικων φαινομένων, τα όποια έφωράθησαν έν τῷ πρώτῳ, ήτοι τέσσαρες τάξεις διδασκθείσας ύπ' ενός και μονου ου μόνον τα ελληνικά, αλλά και τα μαθηματικά. 'Ερωτώμεν λοιπόν αν ήται άνεκτόν να παρεχεται εις τα θήλαα αυτα πλημελώς η παιδευσις; Τα παρθεναγωγεία δέν είναι του δευτέρου, αλλά του πρώτου λόγου άξια' το μόν διά το ύψηλόν αυτου προορισμόν, ανατρεφόντων και παιδευόντων τας μελλούσας μητέρας, εξών εύλόγως δεόν να προσδοκῆται και η των άρρένων' το δε διά τον μέγαν αριθμόν των συγκροτούντων εκαστον τούτων κορασίων' το δε διά τα ούκ εύτελη διδάκτρα, τα όποια καταβάλλουσιν οι γονεις έν τη πεποιθήσει ότι αγοράζουσι δι' αυτών παιδευσιν πλήρη, όρθήν και εξησφαλισμένην διά του κύρους των υπό της Κυβερνήσεως κεκανονισμένων.

Την πλημελή ταυτην των παρθεναγωγείων κατάρτασιν γινώσκουσαι κάλλιον παντός άλλου αυται αυται αι διευθύντριαι, συγκεντρούσι πάσας τας προσπαθείας των ίνα δι' έπίδεικτικων και εκ των προτέρων παρεσκευασμένων εξέτασεων εξαπατώσι και γονεις και έποπτείαν.

'Ενεγκόντες ταυτα εις γνώσιν του 'Υπουργείου και δια της από 26 Σεπτεμβρίου 1881 ύπ' αριθ' 219 ύπομνήματός μας, έπαναφέρομεν και ωδε.

Ευπειθέστατος
'Ο Γυμνασιάρχης
Θ. Παπαλουκάς.

Άμφισβητούμενα άδικήματα.
'Η Τοκογλυφία
(Συνέχεια).

'Ο τελευταίος αυτος περιορισμός ζωηρώς έπολημήθη υπό των σύγγραφέων του 18ου αιώνος. Περιπαθώς συνηγορούσα ύπερ της έλευθερίας του έμποριου έσωτερικου τε και έσωτερικου, η σχολή

του Quesnay και η του 'Αδάμ Σμιθ, η ως άπο- κάλων αυτήν τότε, η αξίσεις των οικονομολόγων, έπρεπε να διαμαρτυρηθή κατά της άναμείξεως ταύτης του νόμου, κατά της παρεμβάσεως ταύτης του κράτους εις τας ιδιωτικές συμφωνίας μεταξύ δανειζόντος και δανειζομένου, μεταξύ του έμπορευμένου τὰ κεφάλαιά του και του πελάτου αυτού. Τò νόμισμα, ώνομάσθη έμπορεύμα, όπερ, εκτός της συναλλακτικής αυτού αξίας είχε και αξίαν ιδίαν, ούσιωδώς μεταβλητήν ως την παντός έμπορεύματος, καθ' όσον είνε άφρονον η σπανίζου. Ίν τι νι δικαιώματι και επί τίνι βάσει, ένεκε τίνος ώρε- λείας η της των ιδιωτών, η ολοκληρου της κοινωνίας, τò Κράτος άπήτει ν' άπονεμη αυτήν τιμήν άμετάβλητον; Τò νόμισμα δέν άνήκει εις τò Κράτος, και ται φέρει τò σύμβολον του Κράτους, είν εγγύησιν του εάου και του τίτλου αυτού' άνήκει εις τόν κατέχοντα αυτό, ώςπερ η οικία άνήκει εις τόν οικοδομησάμενον αυτήν η αγοράσαντα. Ήάν τò Κράτος δέν δικαιούται νά όρίση τόν άνωτάτον όρον του μισθώματος οικίας τινός, διατί άράγε θα έχη τò δικαίωμα τούτο δια τò μίσθωμα του νομίσματος; εις τόν Turgoi άποδίδεται η τιμή ότι πρώτος ύπεστήριξε παρ' ημίν τας άρχάς ταύτας. Τò 'Υπόμνημα αυτού περί του δανείου, θεωρείται ως η πρώτη διακήρυξις τιαούτης φύσεως. 'Αλλ' είνε πλάνη' ό Montequieu προηγήθη κατά τούτο και του Turgoi και τού 'Αδάμ Σμιθ. Ήν τώ 22ω βιβλίω του Πνεύματος των Νόμων, διαπραγματεύθη τò ζήτημα μετά τσαούτης σαφηνείας και βαθύτητος, ώστε δέν άρηκε σχεδόν τίποτε νά είπωσιν οι διάδοχοι αυτού. Παρατηρείται προπάντων έν τώ βιβλίω τούτω μικρόν κεφάλαιον, τò 49ον, όπερ περιέχει την ούσίαν και τόν μυελόν πάντων των έπιχειρημάτων των μετ' αυτόν άναπτυχθέντων, πασών των πραγματειών αιτινες έγγραψαν επί του αυτού άντικειμένου και των μακρών λόγων οιτινες άριώς άπηγγέλησαν έν τη Γερουσία.

Καλόν είνε νά γινώσκωμεν έξ ύπαρχης ότι άνεσκεύασαν ήδη προηγουμένως τας διδασκαλίας του 'Αριστοτέλους, όστις δέν χορηγεί εις τò νόμισμα ην αξίαν εκ συμβάσεως η τò πολύ αξίαν συναλλακτικήν. Τò νόμισμα, λέγει, ως μετάλλον, έχει αξίαν τινά ως πάντα τ' άλλα έμπορεύματα, έχει δέ προτέτι αξίαν προερχομένην εκ του ότι είνε ικανόν ν' άποδη τò παραστατικόν σημείον των λοιπών έμπορευμάτων' έν δέν δέν ητο η άπλούν έμπορεύμα ηθελεν άπολέσει πολυ της αξίας αυτού. »

Είτα, έρχόμενος εις τò δάνειον, εκφράζεται ως εξής: « Τò νόμισμα είναι τò παραστατικόν σημείον των αξιών. Πρώτηλον δέ ότι ό έχων τού παραστατικόν τούτου σημείον άνάγκην, πρέπει, νά μισθώσθαι αυτό, ως πράττει περι παντός πράγματος ού τίνος τυγχάνει δεόμενος. 'Η διαφορά συνίσταται εις τò ότι τὰ μὲν άλλα πράγματα δύνανται η νά μισθωθώσι η ν' αγοράσθωσι, ένφ τò νόμισμα όπερ είναι η τιμή των πραγμάτων, μισθούται μὲν, δέν αγοράζεται δέ.

« Είνε βεβαίως πράξις άριστη τò δανείζειν πρòς άλλον άτόκως' άλλ' εύνόητον είνε ότι τούτο δύναται μὲν νά η θρησκευτική συμβουλή, ούχι δέ και νόμος πολιτικός.

« Ίνα τò έμπορίον άπροσκόπως προβαίνη, άνάγκη τò νόμισμα νά έχη τιμήν τινά, άλλ' η τιμή αυτή νά ηνε ούχι σπουδαία. Ήάν αυτή είνε μεγάλη, ό έμπορος όστις βλέπει ότι ηθελε δαπανήσει πλείονα εις τόκους, η όσα εδύνατο εκ του έμπορίου αυτού νά κερδήσθαι, ούδέν έπιχειρεί. Ήάν τò νόμισμα δέν έχει διόλου τιμήν, ούδεις μὲν δανείζει, ό δέ έμπορος ούδέν ησον, ούδέν έπιχειρεί.

'Αλλά πλανώμαι όταν λέγω ότι ούδεις δανείζει. 'Ανάγκη πάντοτε αι έργασίαι της κοινωνίας νά προβαίνωσι, διό εγκληθίδρεται μὲν η τοκογλυφία, άλλά μετά των άτοπημάτων εκείνων άτινα πάσα εποχή έδοκίμασεν.

« Ο νόμος του Μωάμεθ, συγγέει την τοκογλυφίαν πρòς τò έντοκον δάνειον. 'Η τοκογλυφία υξάνει έν ταις μωαμεθανικαις χώραις, αναλόγως

πρòς την αύστηρότητα της άπαγορεύσεως' ό δανείζων άποζημιούται δια τόν κίνδυνον της παραβάσεως. »

Κειμένη μεταξύ των νέων ιδεών και της παλαιάς νομοθεσίας, μεταξύ της άπολύτου έλευθερίας και της άπολύτου άπαγορεύσεως, η συντακτική συνέλευσις, λαμβάνει μέσην τινά όδόν. Διά τού από 2 Δεκεμβρίου 1789 ψηφίσματος αυτής, επιτρέπεται τò έντοκον δάνειον, άλλ' όρίζει τόν νόμιμον τόκον επί πολιτικών άντικειμένων εις 500, επί δέ έμπορικων, αναφέρεται εις τὰ έθιμα του έμπορίου. 'Η διάταξις αυτή πλην του νομίμου τόκου όστις δέν προσδιορίζεται, μετεβίβάσθη εις τόν αστικόν κώδικα. 'Ο αστικός κώδιξ πράγματι, (άρθρ. 1905, 1906 και 1907) επιτρέπων τò έντοκον δάνειον, διακρίνει τόν νόμιμον από τού συμβατικόν τόκον. Και ό μὲν πρώτος όρίζεται υπό τού νόμου, ό δέ δεύτερος δύναται νά ύπερβή τόν νόμιμον, όσάκις ό νόμος δέν άπηγόρευσεν αυτόν. Διά τούτου τούτου άφίετο άνοικτή η θύρα εις την έλευθερίαν των έμπορικων συμβάσεων ην διεφύλαττε και η συνέλευσις. 'Αλλ' ό από 3 Σεπτεμβρίου. 1807 νόμος, ηθέλησεν όπως ό τόκος είνε έν παντί άμετάβλητος. Καθιέρωσε τόν άνωτάτον αυτού όρον εις 5 μὲν τοις 0[0] επί πολιτικών ύποθέσεων, εις 6 δέ επί έμπορικων. 'Ο νόμος ούτος ύπάρχει εισέτι έν ισχύϊ. Τούτον δέ σήμεραν πανταχόθεν πολεμούσι έν όνόματι της πείρας και της επιστήμης, έν όνόματι του έμπορίου και της πολιτικής οικονομίας. Έγκυταλειφθείς υπό των θεολόγων και ύπ' αυτών των πολιτικών άνδρων, δέν εύρίσκει ύπεράσπισιν η παρ' εύαίθιμοις των νομομαθών, οιτινες έχουσι καθ' εαυτών ού μόνον τὰ έπιχειρήματα των άντιδοξούντων, άλλά και την νομοθεσίαν των μάλλον πεπολιτισμένων κρατών της Ευρώπης' διότι τò έντοκον δάνειον σήμεραν έλεύθερον έν 'Αγγλία, έν Βελγική, έν 'Ολλανδία, ούδαμού δέ έγείρεται παράπονον τι ότι παρήγαγεν όλεθρίας συνεπείας. Ήν αυτή τη Γαλλία, ό νόμος του 1807 έλαβε καιρίον τραύμα, υπό τού νόμου της 10 'Ιουλίου 1857, όστις παρέτεινε τò προνόμιον της Γαλλικής τραπεζής. Τò άρθρον όγδοον του νόμου τούτου φέρει ότι α η Γαλλική τράπεζα δύναται, έν αι περιστάσεις τò άπειτώσι, ν' άνυψώσιν τόν τόκον των προεξοφλήσεων αυτής και τόν τόκον των προκαταβολών της άνω των 6 0[0]. » Ούτω άνυψώθη εκ νέου εις προνόμιον η τοκογλυφία, ως επί των άρχαίων της Γαλλίας βασιλέων. Και πρòς ώφέλειαν τίνος τò προνόμιον τούτο καθιερώθη; Πρòς ώφέλειαν θεσμού όστις εδημιουργήθη άκριβώς πρòς τόν σκοπόν νά καταργήσθαι την τοκογλυφίαν και νά έξασφαλίσθαι εις τò έμπόριον, υπό τούς έπωφελεστερους όρους, τὰ τε κεφάλαια και την πίστιν ης έχει άνάγκην.

Πρò των γεγονότων αυτών, η άρχαία θεωρία δέν δύναται επί πλέον νά ύποστηρικθῆ. Τò έμπόριον του νομίσματος, η μίσθωσις αυτού, είνε φύσει, ιδιωτική σύμβασις, έν η ό νόμος δέν παρεμβάινει άλλως η πρòς καταστολήν του δόλου και της κακής πίστεως. Κατά τò δίκαιον, η τοκογλυφία δέν είνε άδίκημα. 'Αλλ' έν η τοκογλυφία δέν άντιστρατεύεται εις τας άρχάς του δικαίου και δέν δύναται νά ηνε τò άντικείμενον ποινικής καταστολής, άντιστρατεύεται όμως εις τας άρχάς της φιλανθρωπίας, της αγάπης, της τιμής, δικαίως δέ στιγματίζεται υπό της δημοσίας γνώμης. 'Ανάγκη νά διακρίνωμεν, πράγματι, μεταξύ των εργασιών του έμπορίου, και των αναγκών του πολιτικού βίου. Μόνον υπό την στενωχωρίαν της άνάγκης, υπό την πίεσιν της δυστυχίας, η τοκογλυφία καθίσταται άδίκημα, δυναμένη νά συγκριθῆ πρòς τόν φόνον. 'Αλλά δια ποίου μέτρου νά την προλάβωμεν, άφού ό νόμος είνε άνίσχυρος; Διά θεσμών αγαθοεργίας και αγάπης, δι' ειδους τίνος Τραπεζής του λαού, φιλανθρωπικωτέρας του Ήνεχυροδανειστηρίου και ητιτον άπαιτητικής ως πρòς την έγγήσιν, της Γαλλικής Τραπεζής, δια Πιστωτικής τραπεζής ιδιοφυούς, μη δεχομένης η τò ένεχυρον του πτωχού και ύποστηριζομένης κατά τò πλείσ-

τον υπό της φιλανθρωπίας των πλουσίων. Δανείζειν πτωχού, είνε μάλλον άξίόπαινον από του δωρεάν αυτώ' διότι είνε διπλάσια δωρεά τò άφίνειν αυτόν κύριον της άξιοπρεπείας και της μικράς του περιουσίας, τò άφαιρείν αυτόν εκ της ίδιας στενωχωρίας, και εκ της άπληστίας των έπωφελομένων της δυστυχίας του. 'Η έταιρία ητις έχει συστηθή άριώς, υπό τò όνομα του αυτοκρατορικού Πρίγκιπος, φαίνεται κληθείσα πρòς πραγματοποίησιν της ίδιας ταύτης και θέλει την πραγματοποίησιν θεβαιώς, έν δέν παρεκτραπή ποσώς της άρχης αυτής, έν, άντι θεσμού αγάπης, δέν καταστή επί τέλους πολιτικός θεσμός. 'Αλλως δέν είνε τò ζήτημα της κοινωνικής οικονομίας, άλλά τò ζήτημα του δικαίου όπερ πραγματοποιήθη ένταύθα, τούτο δέ οιαδήποτε και άν ώσι τὰ μέσα της; Θεραπείας από των καταχρήσεων του ισχυρού και της ύποταγής του αδυνάτου, φρονούμεν ότι έλύσαμεν αυτό ύπερ της έλευθερίας.

'Αξιότιμε φίλε κ. Φιλίπουλε!
 'Εθεώρησα καθήκον μου, όπως εκφράσω δημοσία την εύγνωμοσύνην μου πρòς τόν Διευθυντήν του ένταύθα ίδιουσνηρήτου αλληλοδιδασκτικού σχολείου κ. Δημ. Παπακωνσταντινίδην δια την ευδόκιμον, εύμέθοδον και μετά παραδειγματικού ζήλου διδασχίν των παρ' αυτώ φοιτησάντων μαθητών, έν οι; και ό υίός μου, και εύχρηθώ εκ καρδίας, ίνα μιμηθώσιν αυτόν και οι διευθύνται των άνωτέρων εκπαιδευτηρίων πρòς αληθή μόρφωσιν, και αγαθήν διάπλασιν της μεθ' ημάς γενεάς, έφ' ης στηρίζονται αι έλπίδες ημών και της ταλαίνης πατρίδος.
 Μεθ' όλης της ύπολήψεως, πρώτμμος
Α. Δάρας.

Κύριε Συντάκτα!
 Παρακαλούμεν τόν κ. Π. 'Αλεξόπουλον νά μας είπη, έπειδή πρò πολλού μας είχε αναγγείλει ότι παρκαλουθεί εκ του σύγγγυς τὰ έξγα του λιμέ- νος, από δύο μηνών και έντεθεν, τίς παρίσταται εις την καταβύθισιν των λίθων και της παραλαμ- βάνει τας φώτωτικας επιβλέπων τας αναλογίας αυτών;
 Ήπιμόνωις ζητούμεν άπάντησιν. Φαίνεται όμως ότι ό κύριος 'Αλεξόπουλος ίκανοποιείται και περιο- ρίζεται μόνον εις τὰ προσωπικά. όσον δέ άφορά την καλήν εκτέλεσιν του έργου ούδόλωις μεριμνά. Μή χειρότερα.

Α. Σόγιος
ΜΝΗΜΟΣΤΗΝΟΝ
 Την προσεχή Κυριακήν, 18 'Ιουλίου έν τώ ναώ του Εύαγγελισμού, τελούμεν Μνημόσυνον ύπερ άναπαύσεως της ψυχής του προσφιλους ημών, συζύγου, πατρός και αδελφού
ΠΕΤΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,
 και παρακαλούμεν τούς συγγενείς και φίλους ίνα προσέλθωσι και ένώσωσι μεθ' ημών τας πρòς τόν 'Υψιστον δεήσεις των.
'Η σύζυγος. Τὰ τέκνα. Οι αδελφοί.

ΕΙΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.
 'Η Δεσποινίς Πραϊσπέρη δίδει μαθήματα Γερμανικής, Γαλλικής και 'Αγγλικής. — 'Απευθυντέον εις τò γραφείον μας.
 'Η εις την άρκτηκήν παρχίαν νεόκτιστος άποθήκη του Περικλ. Κ. Θεοχάρη ένοικιάζεται.

Ο 'Ιω. Μπονέλης εκόμισεν εις τò κατά την όδον Κορίνθου και παρὰ την οικίαν 'Εμμ. Σπουροπούλου έργαστήριόν του, πλάκας εκ Λιθόβρου, μάρμαρα παντός είδους, δι' έπίστρωσιν εκκλησιών, οικιών, δι' επικαλύματα τραπεζών, κομών κ λ π. η έργασία δέ διεξάγεται ύπ' άρίστων τεχνητών 'Ελλήνων και 'Ιταλών και ό εργοστασιάρχης ύπόσχεσται, καλλιτεχνίαν, ακριβείαν, υλικού άριστην ποιότητα και τιμάς συμπερούσας.